

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการจัดระเบียบบริหารราชการนั้นโดยปกติแล้วประเทศต่าง ๆ ใช้หลักอยู่ 2 หลักควบคู่กันไป คือ หลักการรวมอำนาจ ซึ่งเป็นหลักที่ใช้ในการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ในส่วนกลางและหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นหลักในการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยการกระจายอำนาจ หรือ โอนอำนาจในการดำเนินกิจการบางอย่างให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ไปดำเนินการโดยตนเอง (สมาน รังสิโยภฤกษ์. 2546 : 14)

อย่างไรก็ตามในหลักการรวมอำนาจนั้น ในกรณีของประเทศไทยยังมีหลักการจัดระเบียบบริหารราชการที่แยกย่อยออกไปอีกลักษณะหนึ่ง เรียกว่า หลักการแบ่งอำนาจ ซึ่งเป็นหลักการที่ใช้ในการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยจะใช้เฉพาะกรณีที่มีความจำเป็น จะต้องมีการแข่งขันและมอบอำนาจในการบริหารราชการบางอย่างจากส่วนกลางไปให้หน่วยราชการหรือตัวแทน (Agent) ของส่วนกลางที่อยู่ในส่วนภูมิภาค ซึ่งในปัจจุบันมีใช้อยู่ 2 ประเทศเท่านั้น คือ ประเทศฝรั่งเศส และประเทศไทย (สมาน รังสิโยภฤกษ์. 2546 : 29) ดังนั้นหลักทั่วไปในการจัดระเบียบบริหารราชการของประเทศต่าง ๆ ในปัจจุบันมีใช้กันอยู่ 3 หลัก คือ หลักการรวมอำนาจ หลักการแบ่งอำนาจ และหลักการกระจายอำนาจ

ในหลักการรวมอำนาจนั้น เป็นหลักในการจัดระเบียบบริหารราชการ โดยการรวมอำนาจในการบริหารไว้ที่ส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ โดยส่วนราชการในส่วนกลางจะแต่งตั้งข้าราชการและเจ้าหน้าที่ซึ่งมีสายการบังคับบัญชาเป็นลำดับชั้นออกไปปฏิบัติหน้าที่ในทุกส่วนของประเทศ ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาและวินัยสั่งการจากส่วนกลาง ดังนั้นภายใต้หลักในการจัดระเบียบบริหารราชการนี้ อำนาจและความรับผิดชอบสูงสุดจึงอยู่ที่ผู้บังคับบัญชาส่วนกลาง ได้แก่ คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี ข้าราชการและเจ้าหน้าที่รับรอง ๆ ลงมา ส่วนหลักการบริหารโดยการแบ่งอำนาจนั้น เป็นการแบ่งหรือมอบอำนาจในการบริหารราชการบางอย่างจากส่วนกลางไปให้หน่วยราชการส่วนภูมิภาคมีอำนาจตัดสินใจบังคับบัญชา และวินัยสั่งการได้ระดับ

หนึ่ง ซึ่งยังถือว่าเป็นการจัดระเบียบบริหารราชการตามหลักการรวมอำนาจ เป็นแต่เพียงการแบ่งพื้นที่ของประเทศออกเป็นเขตการบริหารระดับต่าง ๆ แล้วส่วนกลางก็ส่งข้าราชการและเจ้าหน้าที่ออกไปปฏิบัติงานประจำเขตพื้นที่ดังกล่าว โดยข้าราชการและเจ้าหน้าที่เหล่านี้ จะได้รับการแบ่งหรือมอบอำนาจในการวินิจฉัย สั่งการบางเรื่องในขอบเขตที่แน่นอนจากส่วนราชการเจ้าสังกัดในส่วนกลาง และในการแบ่งหรือมอบอำนาจนี้ส่วนกลางจะเรียกคืนหรือเพิกถอนเปลี่ยนแปลงการใช้ดุลยพินิจสั่งการของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาคได้โดยง่ายและอย่างกว้างขวาง และในเรื่องใดที่มีได้มอบอำนาจไว้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคจะต้องฟังคำสั่งของส่วนกลางก่อน (สมพงษ์ เกษมสิน. 2537 : 29)

ในการบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจนั้น เป็นหลักในการจัดระเบียบบริหารราชการโดยการกระจายอำนาจหรือโอนอำนาจในการบริหารไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการโดยตนเอง มีความเป็นอิสระ (Autonomy) ในการดำเนินกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ กล่าวคือไม่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาโดยตรงจากส่วนกลาง และระเบียบจากส่วนกลาง การจัดระเบียบบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจนี้เป็นการลดอำนาจของส่วนกลางหรือเป็นการเพิ่มอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นสำหรับการบริหารกิจการบางอย่างที่กระจาย หรือ โอนอำนาจไปให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการเอง (สมาน รังสิโยกฤษฎ์. 2546 : 31)

การบริหารราชการแผ่นดินของไทยนั้น มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญภายหลังที่ประเทศไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็น การปกครองระบอบประชาธิปไตย ใน พ.ศ. 2475 โดยได้มีการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแห่งอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476” สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้แบ่งการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็นสามส่วน คือ การบริหารราชการแผ่นดินส่วนกลาง การบริหารราชการแผ่นดินส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการแผ่นดินส่วนท้องถิ่น (ณรงค์ พ่วงพิศ. 2527 : 35) ซึ่งการบริหารราชการส่วนกลาง หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค หมายถึง หน่วยงานราชการที่ได้รับมอบหมายจากส่วนกลางให้ปฏิบัติงานในพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของประเทศและทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ขัดต่อระเบียบ กฎหมาย หรือไม่ฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ได้แก่ จังหวัด อำเภอ และราชการส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานที่รัฐบาลกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นบริหารงานเพื่อแก้ไขปัญหา พัฒนา และให้บริการแก่

ประชาชนในท้องถิ่นเอง โดยก่อนที่จะมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 การปกครองท้องถิ่นของไทยมี 6 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา แต่ปัจจุบันมี 5 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) และเมืองพัทยา (กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง. 2543 : 1)

อย่างไรก็ตามแม้ประเทศไทยจะมีการบริหารราชการแผ่นดินในลักษณะของการกระจายอำนาจมาเป็นเวลานาน แต่ถือได้ว่ายังไม่เจริญได้เท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าการปกครองท้องถิ่นของไทยเกิดจากการหยิบยื่นให้ (Devolution) ซึ่งทำให้ประชาชนเข้าใจว่าการปกครองเป็นเรื่องของข้าราชการเท่านั้น จึงทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นไทยทั่วไปของไทย มีปัญหาอยู่หลายประการดังนี้ (สมาน รังสิโยภยกุล. 2546 : 62-64)

1. ปัญหาการมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายประเภทเกินไป และแต่ละประเภทจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายแต่ละฉบับ ซึ่งในการตรากฎหมายแต่ละฉบับจะมีการพิจารณาในต่างกรรมต่างวาระ ต่างสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งมีผลต่อการมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กร และในการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายประเภทในจังหวัดเดียวกัน ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น เช่น ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินเดือนสำหรับผู้ปฏิบัติงานประจำสำนักงาน ค่าใช้จ่ายในการเช่าสำนักงาน และค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง
2. ปัญหาการรวมอำนาจด้านการคลัง และด้านการบริหารงานบุคคลไว้ที่ส่วนกลางเกินสมควร คือที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กล่าวคือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จะเป็นผู้ออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นการจำกัดอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงกลายเป็นหน่วยงานภายใต้การบังคับบัญชาของกระทรวงมหาดไทยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอสามารถสั่งให้ท้องถิ่นดำเนินการตามที่ตนต้องการแทนที่จะเป็นการ “กำกับดูแล” เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศโดยส่วนรวม ซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นของรัฐบาล และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ทำให้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นใน

ภาพรวมมีอำนาจใน การตัดสินใจในการดำเนินกิจการต่าง ๆ น้อยเกินไป จึงขาดความเข้มแข็งไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

3. ปัญหาส่วนราชการในส่วนกลางที่รับผิดชอบในการส่งเสริมการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไม่ค่อยจะเต็มใจในการดำเนินการอย่างจริงจังและจริงจัง เพื่อให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและมีความเป็นอิสระเพียงพอที่จะปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคซึ่งกระทรวงมหาดไทยยังคงให้ความสำคัญมาก เพราะการกระจายอำนาจ หมายถึง การสูญเสียอำนาจของกลุ่มข้าราชการส่วนภูมิภาคและเป็นการคุกคามความมั่นคงและความก้าวหน้าของข้าราชการในส่วนราชการนั้น ๆ อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้มีผลทำให้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยไม่พัฒนาเท่าที่ควรเนื่องจากถูกควบคุมโดยส่วนกลางและส่วนภูมิภาคด้วยเหตุผลของความมั่นคงและความไม่พร้อมของประชาชนในท้องถิ่นมาโดยตลอด

สำหรับการปกครองท้องถิ่นไทยนั้นมีการปรับเปลี่ยนครั้งสำคัญเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (2540 : 16) โดยได้กำหนดไว้เป็นแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในมาตรา 78 ว่า รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เองพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น ซึ่งโดยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญนั้นต้องการให้มีการปกครองท้องถิ่นที่สมบูรณ์เพื่อบริการประชาชนแต่ละท้องถิ่นของตนเอง

เทศบาลเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่มีความสอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตยมากที่สุดรูปแบบหนึ่ง เพราะประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้เลือกผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาล เข้ามาดำเนินการของเทศบาล จึงกล่าวได้ว่าเทศบาลเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นของประชาชนและเพื่อประชาชน เป็นไปตามหลักกระจายอำนาจมากที่สุด (อุทัย หิรัญโต. 2523 : 166)

เทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม เป็นเทศบาลที่ได้รับการยกฐานะจากสุขาภิบาลแกดำ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 285 ที่กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งสุขาภิบาลแกดำเดิมนั้นมีคณะผู้บริหาร โดยมีนายอำเภอเป็น

ประธานซึ่งนายอำเภอเป็นข้าราชการประจำ ต่อมาเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2542 ทำให้สุขาภิบาลทั่วประเทศ 981 แห่ง เปลี่ยนแปลงเป็นฐานะเทศบาลตำบลทั้งหมด ดังนั้น สุขาภิบาลทั่วประเทศ จึงได้รับการปรับเปลี่ยนให้เป็นเทศบาลตำบล เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 เทศบาลตำบลแกดำ ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแกดำ เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 โดยพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ในการปรับเปลี่ยนครั้งนี้ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่ ด้านการบริหาร ซึ่งเดิมสุขาภิบาลแกดำ มีนายอำเภอเป็นข้าราชการประจำเป็นประธานบริหาร และมีข้าราชการประจำอีกส่วนหนึ่งมาเป็นการบริหารงานโดยนักการเมืองจากการเลือกตั้ง ซึ่งเรียกว่า คณะเทศมนตรี มีนายกเทศมนตรีและเทศมนตรีที่มาจากสมาชิกสภาเทศบาล และมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 48 ทวิ กำหนดให้เทศบาล มีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ซึ่งเทศบาลตำบลแกดำมีนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา (อรนภา มุ่งน้อย, 2548 : 5)

คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (2544 : 27) ได้ทำการศึกษาบทบาทหน้าที่ของเทศบาลตำบลที่จัดตั้งขึ้นใหม่พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ตั้งแต่ การจัดรูปแบบองค์กร โครงสร้างการบริหารงาน บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ ขอบข่ายงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ที่ผ่านมาเทศบาลตำบลที่เกิดใหม่ ยังประสบปัญหาในด้านการบริหารงานและการดำเนินงาน ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เทศบาลตำบลจะต้องมีการศึกษา การบริหารงานการดำเนินงานรวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง

หากพิจารณาการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำที่ผ่านมายังไม่มีการประเมินว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลอยู่ในระดับใด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะกรรมการชุมชน ซึ่งเป็นผู้แทนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานใกล้ชิดกับเทศบาลเมื่อเป็นเช่นนี้ อาจทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานของเทศบาลได้ เพราะผู้บริหารไม่มีข้อมูลที่เป็นวิชาการว่าด้านใดมีการดำเนินงานอยู่ในระดับใด อาจทำให้ขาดแนวทางในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ รวมถึงการที่จะจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานให้ดีที่สุดด้วย

ในฐานะที่คณะกรรมการชุมชนเป็นส่วนที่รับรู้การดำเนินงานของเทศบาลดีในระดับหนึ่ง และผู้วิจัยในฐานะประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ

จังหวัดมหาสารคาม มีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน เพื่อจะได้นำผลการวิจัยเป็นทางเลือกหนึ่งในการวางแผนพัฒนา การดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการสูงสุดของประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกันต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการชุมชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

สมมุติฐานของการวิจัย

1. การดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง
2. คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. เนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 โดยกำหนดไว้ในมาตรา 50 ให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังนี้

1.1 รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

1.2 ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
 1.3 รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัด
 มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

1.4 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

1.5 ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

1.6 ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม

1.7 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

1.8 บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของ
 ท้องถิ่น

1.9 หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

หน้าที่ที่เทศบาลตำบลต้องทำในข้อ (9) เป็นการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลแต่ละแห่ง
 แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงไม่ทำการศึกษาวิจัยในหน้าที่ของเทศบาลตำบลที่ต้องทำในข้อ (9)

2. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการชุมชน ทั้งหมดในเขตเทศบาล
 ตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 10 ชุมชน รวม 150 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาล
 ตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็น

3.1.1 เพศ

3.1.2 ระดับการศึกษา

3.1.3 อาชีพ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอ
 แกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม
 ถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 มาตรา 50 ได้แก่

3.2.1 รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

3.2.2 ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ

3.2.3 รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้ง
 การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- 3.2.4 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- 3.2.5 ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- 3.2.6 ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- 3.2.7 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 3.2.8 บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

4. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2550 ถึง วันที่ 8 เมษายน 2550

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาวิจัยระดับการดำเนินงานเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เทศบาลตำบล หมายถึง เทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542
2. คณะกรรมการชุมชน หมายถึง คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม
3. การดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินงานของ เทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่กำหนดไว้ในมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ดังนี้
 - 3.1 รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
 - 3.2 ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
 - 3.3 รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 3.4 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
 - 3.5 ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

3.6 ให้อำนาจรัฐได้รับการศึกษาอบรม

3.7 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

3.8 บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

ผู้วิจัยกำหนดการศึกษาวิจัย 8 ข้อ ทั้งนี้ เพราะข้อ 9 กล่าวถึงหน้าที่อื่นที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

4. การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน หมายถึง การที่เทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จัดให้มีกิจกรรมดังนี้ การจัดให้มีเวรยามคอยรับแจ้งเหตุจากประชาชน การจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในเขตเทศบาล การมีกิจกรรมความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้านความสงบเรียบร้อย การจัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ของเทศบาลด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนการจัดตั้งอาสาสมัครรักษาความสงบเรียบร้อยในแต่ละชุมชน

5. การให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ หมายถึง การที่เทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จัดให้มีกิจกรรม ดังนี้ การจัดให้มีการสร้างถนนครบทุกสาย การจัดให้มีการซ่อมแซมคูแควร์กษณน การจัดให้มีการเทคอนกรีตหรือลาดยางในเขตเทศบาล การจัดให้มีช่องทางเดินบนถนน

6. การรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล หมายถึง การที่เทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จัดให้มีกิจกรรมดังนี้ การจัดให้มีการทำความสะอาดถนนและที่สาธารณะเป็นประจำ การจัดให้มีภาชนะรองรับขยะสำหรับประชาชนอย่างเพียงพอ รถขยะของเทศบาลปฏิบัติงานเป็นประจำ เทศบาลจัดให้มีกิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาด เทศบาลจัดให้มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในเขตเทศบาลในการรักษาความสะอาด เทศบาลจัดให้มีที่ทิ้งขยะที่เหมาะสม

7. การป้องกันและระงับโรคติดต่อ หมายถึง การที่เทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จัดให้มีกิจกรรมดังนี้ การจัดให้มีการกำจัดขยะเป็นประจำ การจัดให้มีการฉีดวัคซีนสุนัขเพื่อป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า การจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ประชาชน เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อ มีการแจ้งเหตุให้ประชาชนทราบเมื่อเกิดโรคติดต่อ มีเจ้าหน้าที่เฉพาะในการป้องกันและระงับโรคติดต่อ

8. การจัดทำมีเครื่องใช้ในการดับเพลิง หมายถึง การที่เทศบาลตำบลแกด้า อำเภอแกด้า จังหวัดมหาสารคาม จัดให้มีกิจกรรมดังนี้ เทศบาลจัดทำมีการดับเพลิงและรถบรรทุกนั้นเพื่อการดับเพลิง เทศบาลจัดทำมีวัสดุอุปกรณ์ในการดับเพลิงอย่างเพียงพอ เทศบาลจัดทำมีสถานที่รับแจ้งเพลิงไหม้ที่สะดวก เทศบาลจัดทำมีการอบรมประชาชนเกี่ยวกับวิธีการดับเพลิง เทศบาลจัดทำมีการจัดเตรียมแหล่งน้ำไว้เพื่อการดับเพลิง

9. การจัดทำราษฎรได้รับการศึกษาอบรม หมายถึง การที่เทศบาลตำบลแกด้า อำเภอแกด้า จังหวัดมหาสารคาม จัดให้มีกิจกรรมดังนี้ เทศบาลจัดทำมีการอบรมความรู้ด้านต่าง ๆ ให้กับประชาชน เทศบาลจัดทำมีการฝึกอาชีพให้กับประชาชน เทศบาลจัดทำให้ประชาชนมีการศึกษาคุณภาพภายในประเทศ

10. การส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ หมายถึง การที่เทศบาลตำบลแกด้า อำเภอแกด้า จังหวัดมหาสารคาม จัดให้มีกิจกรรมดังนี้ เทศบาลจัดงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ เทศบาลจัดทำมีการส่งเสริมอาชีพกลุ่มสตรี เทศบาลจัดทำมีกีฬาเยาวชนทุกปี เทศบาลจัดทำมีการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ เทศบาลจัดทำมีการพัฒนาอาชีพให้กับผู้พิการ เทศบาลจัดทำมีการส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

11. การบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น หมายถึง การที่เทศบาลตำบลแกด้า อำเภอแกด้า จังหวัดมหาสารคาม จัดให้มีกิจกรรมดังนี้ เทศบาลจัดทำมีกิจกรรมส่งเสริมประเพณีของท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี เทศบาลมีส่วนร่วมกับประชาชนแต่ละชุมชนในการจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น เทศบาลจัดทำมีการจัดอบรมเยาวชนให้มีความรู้และความเข้าใจศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอนี้เกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกด้า อำเภอแกด้า จังหวัดมหาสารคาม ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลประกอบการวางแผน เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกด้าให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น